

ται ἐν Ἑλλάδι εἰς μεγάλας διαστάσεις, ὑποβοηθούμενον ὑπὸ τῆς κακοπιστίας τῶν ὑπαλλήλων. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀπὸ τῶν ἀνωτάτων μέχρι τῶν κατωτέρων λειτουργῶν καὶ ὑπηρετῶν, πλὴν εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων, παρὰ τὸν συγκριτικῶς γλίσχρον αὐτῶν μισθόν, 450 δραχμῶν κατ' ἀνώτατον ὅρον, δυνάμενον νὰ φθάσῃ τὰς χιλίας περίπου διὰ τῶν προσεστώτων καὶ ἐπιμισθίων ἐξόδων, καὶ 60 κατὰ κατώτατον, κατορθοῦσι νὰ ἀποχωρῶσι μετὰ εἰκοσαετῇ ὑπηρεσίᾳ, μὲ σύνταξιν ἀνερχομένην εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ των, ἐκ περισσοῦ δὲ μετ' ἐσχηματισμένων περιουσιῶν. Τὸ λαθρεμπόριον ἡδύνατό τις νὰ διαιρέσῃ εἰς δύο κατηγορίας : εἰς τὸ μέγα ὅπερ ἀσκαῖται ὡς ἐπάγγελμα, καὶ εἰς τὸ μικρὸν ὅπερ ἀσκαῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ καταναλωτοῦ. Τὸ πρῶτον ἐκμεταλλεύονται οἱ πράκτορες τῆς Κυβερνήσεως δ' ἐπαισχύντου συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἐμπορευομένων, ἵνα δὲ συγκαλύψωσι τὸ αἶσχος των, δεικνύουσιν ἄγροικόν ἐστιν ὅτε αὐστηρότητα εἰς τοὺς ταξειδιώτας.

Ἡ ἔρσις τοῦ κακοῦ τούτου ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς προσλήψεως χρηστοτέρου προσωπικοῦ, ἠθικῶς, ἐπιστημονικῶς καὶ τοὺς τρόπους μεμορφωμένου, οὐχὶ δὲ διὰ τῶν δῆθεν προσόντων, ἅτινα νῦν ἀπαιτοῦνται, καὶ διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιθεωρητῶν, διαρκῶς περιφερομένων καὶ μὴ προσκεκολλημένων εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἢ εἰς ἄλλην τινὰ θέσιν, δίκην κοινῶν ἀργομισθίων ὑπαλλήλων.

ἌΘ. Τυπάλδος Μπασιάς.

ΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Ὁ δῦων ἥλιος ἐκρύβη ὀλοτελῶς ὀπισθεν παραπετάσματος πυριφλεγῶν συννέφων, ἅτινα πέραν ἐκεῖ εἰς τὴν ἐσχατιάν τῆς ἀτέρμονος ἐκτάσεως τῶν ἄγρῶν ἐπιρρίπτουσιν ἐπὶ τῆς πρασίνης θαλάσσης τῶν σπαρτῶν ἀντανάκλασιν αἵματόχρουν. Ἡ σκιά τῶν ὑψιτενῶν φοινίκων ὑποτρέμει κατοπτριζομένη ἐντὸς τοῦ στιλπνοῦ καὶ ὀκνηροῦ ρεῖθρου τοῦ Νείλου· σειραὶ καμήλων μὲ τὴν ἰδιάζουσαν ἔρρυθμον ταλάντευσιν τῶν νώτων, διαβαίνουν μετὰ χλωροῦ φορτίου· οἱ βόες καὶ οἱ βοῦβαλοι τρυφῶς μηρυκάζοντες καὶ τὰ γοργὰ ὄναρια λυγιζόμενα ὑπὸ τὸ βάρος εὐρώστων μελαψῶν καὶ γυμνοπόδων ἀναβατῶν ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τὸν κάματον τῆς ἡμέρας. Εἰς τὴν βραχεῖαν λύκην τῆς σχεδὸν χειμερινῆς ἡμέρας διαγράφεται σκισρὸν τὸ ἀνάστημα τῶν γυναικῶν, εὐλύγιστον καὶ

Πίναξ ἐμφάνων τὰς τελωνιακὰς εἰσπράξεις κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ 1882-1893
καὶ τὴν γενικὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου ἀπὸ τοῦ 1887-1892.

Ἀντικείμενα προελεύσεως Εἰσπράξεων.	1882		1883		1884		1885		1886		1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893	
	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.
Εἰσφορὰ	19,760,650	79	20,760,925	08	19,222,511	84	15,853,297	42	19,195,072	44	26,675,303	25	25,472,516	39	24,019,126	83	24,392,946	02	26,061,511	64	26,733,648	17	22,378,260	22
Εξαγωγή	1,572,097	53	2,022,175	31	1,223,686	08	1,088,222	16	1,761,260	40	2,136,785	74	1,581,830	95	2,357,673	64	1,826,233	27	4,028,643	17	2,000,289	81	2,157,148	73
Διαπραγματικὰ	179,685	02	191,942	18	183,203	73	141,491	60	113,475	69	121,176	30	113,399	24	104,678	13	106,567	16	103,440	95	105,033	65	102,888	83
Ἐκ ἀποεμπορίου	120,843	05	163,062	39	113,946	20	123,024	27	151,121	38	161,987	84	162,260	14	72,163	89	85,200	00	141,642	76	162,679	46	131,402	77
Ἑλκυστικὰ φέρουσα																								
Εἰσπρατικὰ, ἐν τοῖς Τελωνείοις	8,525,550	25	9,746,261	67	6,227,641	41	1,678,942	—	4,152,604	39	3,968,205	60	5,315,522	80	6,442,230	55	5,236,172	28	6,261,651	17	4,820,862	39	4,716,027	84
Λοιπὰ δικαιώματα	145,691	66	125,588	97	236,185	26	242,343	22	223,301	63	117,751	57	31,213	61	28,552	63	31,980	79	26,487	96	82,797	32	52,200	95
Εμπορικὴ κίνησις																								
Γενικὸν ἐμπόριον																								
Εἰσφορὰ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	115,721,808	—	124,985,503	—	162,122,367	—	153,657,026	—	135,614,982	—	146,041,594	—	—	—
Εξαγωγή	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107,920,549	—	103,142,901	—	115,974,249	—	102,143,951	—	110,453,501	—	85,264,601	—	—	—
Εἰδικὸν ἐμπόριον																								
Εἰσφορὰ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121,749,325	—	109,149,182	—	132,653,238	—	120,785,604	—	140,359,674	—	119,206,007	—	—	—
Εξαγωγή	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102,652,477	—	95,653,741	—	107,777,808	—	95,791,084	—	107,489,713	—	82,261,464	—	—	—

εὐπλαστον ὑπὸ τὸν ἀμαυρὸν ποδῆρη χιτῶνα, αἵτινες ἀφοῦ ὑδρεύθησαν εἰς τὸν εὐεργετικὸν ποταμὸν, ἐπιστρέφουσι φέρουσαι μετὰ θαυμαστῆς ἀσφαλείας τὴν κωνοειδῆ στάμνον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς, βαδίζουσαι μὲ βῆμα ταχὺ καὶ ἀπρόσκοπτον, ἐνῶ αἱ χεῖρες τῶν ὡς βῆρη ἐκκρεμοῦς σειόμεναι διατηροῦσι τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σώματος.

Ἡ δύσις ἐχαιρετίσθη μετ' ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως ὑπὸ τῶν πιστῶν καὶ ἡ τελευταία ἄκτις τοῦ δύοντος Φοίβου ἀντίκρουσε καθ' ἅπασαν τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου πρόσωπα ἐμψυχούμενα ὑπὸ περιχαροῦς προσδοκίας. Ἀφοῦ δὲ ὁ κρότος τοῦ τηλεβόλου ἐπιστατοίητε τὸ πασιφανὲς γεγονὸς καὶ ἐκήρυξε τὴν λῆξιν τῆς νηστείας, ὅλαι αἱ χεῖρες ἐξετάθησαν ἀπλήστως πρὸς τὸ πρῶτον ἐντυχόν φαγώσιμον καὶ αἱ σιαγόνες ἐκινήθησαν μετὰ ρώμης καὶ τὰ χεῖλη ἐβυθίσθησαν μετὰ τρυφῆς εἰς τὸ δροσερὸν ὕδωρ καὶ οἱ μυκτῆρες ἀπέδωκαν μετὰ θορυβώδους ἀποπνοίας τὸν ροφηθέντα καπνὸν τοῦ σιγάρου καὶ ἀπὸ τὰ στήθη ὅλων ἐξῆλθε στεναγμὸς ἀνακουφίσεως, ὥσει ὕμνος εὐχαριστίας πρὸς τὸν Προφήτην, σὺ χάριν τελεῖται ἡ νηστεία αὕτη τοῦ Ραμζανίου. Διότι λέγουσιν ὅτι ὁ Μωάμεθ ἐξελθὼν πρὸς ἀναζήτησιν ἀπολεσθείσης καμήλου, περιεπλανήθη εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἔμεινεν ἄνευ τροφῆς καὶ ὕδατος ἐπὶ ὁλόκληρον ἡμέραν. Καὶ ὁ μὲν μὴν καθ' ὃν συνέβη τὸ γεγονὸς τοῦτο ἦν γνωστός, οὐχὶ ὁμῶς καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ μηνός· τούτου δ' ἕνεκα ἀπεφασίσθη πρὸς ἀνάμνησιν νὰ διαρκῇ ἡ νηστεία ὁλόκληρον τὸν μῆνα, εἰς ὃν ἐξ ἀνάγκης συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἄγνωστος ἡμέρα.

Ἦδη ὁ χότζας τοῦ γειτονικοῦ τζαμίου ἀνῆψε τοὺς φανούς τοὺς κρεμαμένους πανηγυρικῶς περίξ τοῦ κυκλοτεροῦς διαζώματος τοῦ ὑψηλοῦ μιναρῆ. Οἱ πιστοὶ κρεσθέντες ἐκ τῆς πλουσίας εὐωχίας, ἐξέρχονται τῆς κατοικίας τῶν, διὰ νὰ μὴ παραδοθῶσιν ἐνωρίς εἰς ὕπνον. Ὅσον περισσότερον φάγωσι τὴν νύκτα, τόσον γενναιότερον θὰ ὑποφέρωσι τὴν νηστείαν τῆς ἐπομένης. Εἰς τὰς κώμας μάλιστα καὶ τὰ χωρίδια, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι κέντρα συναθροίσεως, μισθωτὸς αὐλητῆς δι' ὅλης τῆς νυκτός, μέχρι τοῦ ὄρθρου, αὐλεῖ καὶ κροῦει μονοτόνως τὸ τύμπανον περιερχόμενος τὰς στενάς καὶ βορβορώδους ρύμας καὶ ἐξεγείρει διὰ τοῦ θορύβου τοὺς νυστάζοντας διὰ νὰ ἐγερθῶσι νὰ φάγωσι καὶ νὰ πῖωσι. . . . Φάγωμεν καὶ πῖωμεν, αὔριον γάρ . . . οὐχὶ ἀποθανούμεθα, ὡς λέγει τὸ ρητὸν, ἀλλὰ νηστεύσομεν. Εἰς τὴν μεγάλην ὁμῶς αὐτὴν μάζαν τῶν σαθρῶν καὶ συμπεπυκνωμένων ρυπαρῶν οἰκοδομῶν, τὴν ὁποίαν διατέμνει μαϊανδρὸς δρομίσκων σχολιῶν καὶ βορβορωδῶν, εἰς τὴν Μανσούραν αὐτήν, ἥτις χάρις εἰς τοὺς πενταχισμυρίους κατοίκους τῆς δύναται ἐπιεικῶς ν' ἀποκληθῇ πόλις, οἱ τόποι τῆς

ἐσπερινῆς συγκεντρώσεως, κατὰ ταύτην ἰδίως τὴν ἐποχὴν, δὲν λείπουσιν. Διὸ οἱ μὲν διεσπάρησαν εἰς τὰ καφενεῖα τὰ ἐγχώρια, ὅπου ἐκμυζῶντες τὴν σύριγγα τοῦ καπνοῦ, ἀναμιγνυομένου μετὰ μικρᾶς δόσεως χασίς, ἀκροῶνται ὀκλάζοντες ἐν μακαρίᾳ νάρκῃ τῶν ἐπῶν τῶν ραψωδῶν· ἄλλοι συναθροίζονται εἰς τὰ ἐργαστήρια, παραμένοντα ἐκτάκτως ἀνοικτὰ μέχρις ὥρας προκεχωρηκυίας, ὅπου εἰδικοί ἀναγνώσται ἀπαγγέλλουσι λογαροδικῶς φαιδράς διηγήσεις ἐξ ἐντύπων κειμένων. Ἕτεροι δὲ—καὶ οὗτοι εἶναι οἱ εὐπορώτεροι, οἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι, οἱ αἰσθανόμενοι τὴν ἀνάγκην ἀπολαύσεως καλλαισθητικωτέρας,—πορεύονται εἰς τὸ ὠδικὸν καφενεῖον, το καλούμενον ἀρχαῖστὶ Ἀλλατία.

Ἄς εἰσέλθωμεν εἰς αὐτό, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ἀπαιτεῖται τίμημα εἰσόδου. Μόνον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπλήρωσα τοιοῦτο τίμημα, εὐτελέστατον ἄλλως τε, εἰς ὠδικὸν καφενεῖον ἐγχώριον· ἐν Καῖρῳ, ὅπου ὑπάρχουσι τὰ περιφημότερα καὶ ἄλλαχού ἐτι τῆς Αἰγύπτου, ἡ εἰσοδος εἰς αὐτὰ εἶνε ἐλεύθερα καὶ οἱ καταστηματαῖς—ὁμοεθνεῖς ἡμῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ—ἀρκοῦνται εἰς τὸ ἐκ τῆς καταναλώσεως τῶν ποτῶν, σχετικῶς ὑπερτετιμημένων, κέρδος. Ἀλλὰ καὶ τιμὴ εἰσόδου ἂν ὑπῆρχε, καὶ βαρεῖα ἔστω, πάλιν ἡ θυσία διὰ τὸν ξένον θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη χάριν τοῦ τόσον πρωτοφανοῦς καὶ ἐνδιαφέροντος θεάματος. Αἰθουσα ἐπιμήκης, δαψιλῶς φωτιζομένη ὑπὸ λυχνιῶν κρεμαστῶν πετρελαίου ἀπκρτίζει ὀλόκληρον τὸ καφενεῖον. Ὁ συνήθης διάκοσμος εἰς τὰ τοιούτου εἶδους καφενεῖα, τὰ διατηροῦντα τὸν ἐγχώριον τύπον εἶνε καὶ πλουσιώτερος. Ὅμοῦ μὲ τὰς λυχνίας κρέμονται ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ὑάλινοι σφαῖραι χρωματισταί, παρεκτός δὲ τῶν εἰκόων, οἱ τοῖχοι στολίζονται καὶ διὰ ρητῶν ἀραβικῶν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένων ἐντὸς πλαισίων, συνήθως ἐρυθροβαφῶν. Τὴν μίαν ἄκραν τῆς αἰθούσης κατέχει ἡ σκηνή, συνισταμένη εἰς ἀπλὴν ἐξέδραν σανιδόπηκτον, ὑψομένην περὶ τὸ ἐν μέτρον ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους. Αὐλαῖαι, παραπετάσματα, παρασκήνια δὲν ὑπάρχουσιν· ἡ σκηνὴ μόνον φωτίζεται ὅπως τοῦν πλουσιώτερον καὶ οἱ τοῖχοί της κοσμοῦνται δι' εἰκόνων, μεταξὺ τῶν ὁποίων νομίζω ὅτι διακρίνω χρωματιστὴν λιθογραφίαν παριστῶσαν τὴν ἐπίσκεψιν τῆς βασιλίσσης τῆς Σαβᾶ πρὸς τὸν Σολομῶντα. Ἴσως τις ὑποθέσῃ ὅτι ἡ εἰκὼν ἐξελέγη ἐπίτηδες χάριν τοῦ *couleur local* ἢ τοῦ ὅπως δῆποτε συγγενοῦς τοῦ θέματος αὐτῆς πρὸς τὴν φύσιν τῆς χώρας· ἀλλ' ὅχι, ἐτέθη αὕτη κατὰ τύχην. Ἐτυχε γὰρ ἶδω εἰς ἄλλα τοιαύτης φύσεως καφενεῖα εἰκόνας παριστῶσας τὸν Βύρωνα ἐν Μεσολογίῳ καὶ τὸν Γερμανὸν ἀνυψοῦντα τὴν σημαίαν ἐν Ἀγίᾳ Λαύρᾳ. Οἱ σημερινοὶ Αἰγύπτιοι δεικνύουσι πρὸς τοῦτο θρησκαυτικὴν καὶ πολι-

τικὴν ἀνοχὴν ἀξιοθαύμαστον, καὶ οὐ μόνον εἰκόνας παριστώσας πρόσωπα ἢ σκηνὰς τοῦ Ἀγῶνος εἶδεν μετ' ἐκπλήξεως εἰς ἐντευκτήρια ἰθαγενῶν πολλαχοῦ τῆς Αἰγύπτου, ἀλλὰ καὶ ἤκουσα μουσικοὺς ἰθαγενεῖς προπορευομένους πομπῆς γαμηλίου ἢ ἄλλης θεαματικῆς ἐπιδείξεως ἀνακρούοντας ἀνυπόπτως ἑλληνικὰ ἐμβατήρια, τὸ «Μαὺρ' εἰν' ἡ νύκτα στὰ βουνά», ἢ τὸ «Μὴ φοβεῖσθε, Γραικοί» τοῦ Ρήγα, ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ χαλκίνου ἐφίππου ἀνδριάντος τοῦ πρώτου σατράπου τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ.

Ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀριστερὰ τοῦ θεατοῦ κάθηνται ἐπὶ μακροῦ θρανίου ὀκλάδην οἱ μουσικοί. Εἷς αὐλός, σύριγξ καλάμιнос, ἐν τύμπανον καὶ μία σαμβούκη πολύχορδος ἀπαρτίζουσι τὴν ὀρχήστραν, ἐξ ὧν δὲ τούτων τῶν ὀργάνων ἀποτελεῖται στρηνῆς καὶ παράτονος συμφωνία. Πλησίον τῆς ὀρχήστρας κάθηνται αἱ ὀρχηστρίδες· διότι τὸ καφενεῖον μᾶλλον ὀρχηστικὸν ἢ ὠδικὸν δύναται ν' ἀποκληθῇ, ἀφοῦ ἡ ὀρχήσις ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέαμα. Φέρουσι στολὴν θεατρικῶς πολυτελεῖ, ἐσθῆτα μεταξίνην χρώματος κυανοῦ ἢ πορφυροῦ ἢ ἰώδους, μὲ παρυφὰς χρυσοπικίλους ἢ ἀργυροπικίλους, καὶ ὑποδήματα κομψὰ εὐρωπαϊκῆς κατασκευῆς. Ἐχουσι γυμνὰς τὰς ὠλένας καὶ ἀσκεπές τὸ πρόσωπον, κάθηνται δὲ ἐν νωχελεῖ στάσει αἱ μὲν ἐπὶ τοῦ εὐρέος διδανίου, σκεπαζομένου ὑπὸ τάπητες, μὲ τὰς κνήμας διασταυρουμένας, κατὰ τὸν ἀνατολικὸν τρόπον, αἱ δὲ ἐπὶ καθίσματος, ἀναμένουσαι τὴν ἐναρξιν τῆς παραστάσεως. Ἡ μελανὴ βαφὴ δι' ἧς εἰσι βεβαμμένοι αἱ ὄφρυς καὶ αἱ βλεφαρίδες των προσδίδουσι ζωηρότητα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των, ἐνῶ τὸ ψιμμύθιον ζωογονεῖ τὰ χεῖλη καὶ χρωματίζει ἐλαφρῶς τὰς παρειάς των. Οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ οἱ βραχίονες εἶνε κατάφορτοι ἐκ δακτυλίων καὶ ψελλίων μετὰ πολυτίμων λίθων, περιδέραια δὲ τιμαλφῇ κοσμοῦσι τὸν γυμνὸν κόλπον. Ἡ μαύρη κόμη, διηρημένη εἰς ἀφθόνους βοστρύχους κατερχομένους ἐπὶ τοῦ αὐχένος, εἶνε ἐπίσης κατάφορτος ὑπὸ ὀρμαθῶν χρυσῶν νομισμάτων. Νομίσματα χρυσᾶ παντοδαπά, ὀθωμανικὰ καὶ αἰγυπτιακὰ, ἀρχαῖα καὶ νεώτερα κυκλοφοροῦντα εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, φλωρία ἐνετικὰ καὶ δουβλόνια ἰσπανικὰ καὶ σκουδά ὑπερμεγέθη φέροντα τὴν προτομὴν τῆς Μαρίας Θηρεσίας, ἀλλὰ συμπεπλεγμένα μετὰ τῶν τριχῶν τῆς κόμης, ἀλλὰ κρεμάμενα ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς πλεξίδος, ἀλλὰ λεπτότερα σχηματίζοντα στίλβουσιν ὀρμαθίαν ἀποτελοῦσι τὸν κόσμον τῆς κεφαλῆς, κόσμον παράδοξον καὶ βαρύτιμον. Ὅλα τὰ κέρδη των αἱ γυναῖκες αὗται, αἱ φύσει ἄλλως τε λιτοδίαιτοι, ἀφιερροῦσιν εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσῶν νομισμάτων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων, ἅτινα πάντα φέρουσιν ἐφ' ἑαυτῶν,

ἀποτελοῦντα ἐνίοτε περιουσίαν οὐκ εὐκαταφρόνητον. Μὲ διεβεβαίωσαν εἰδήμονες ὅτι ὀρχηστρίς ἐκ τῶν μᾶλλον πεφημισμένων, καὶ ἐπομένως περισσότερον ἀμειβομένων, φέρει πολλάκις εἰς τοιαῦτα κοσμήματα τὴν ἀξίαν ἱκανῶν χιλιάδων φράγκων. Καὶ ὁ φαιδρὸς κροταλισμὸς αὐτῶν ὁ παραγόμενος κατὰ πᾶσαν κίνησιν τῶν κατόχων των ἐξεγείρει εἰς τὸ πνεῦμά μου παλαιὰς ἀναμνήσεις καὶ γεννᾷ πρῶτιστα τὴν ἀπορίαν πῶς τὰ φορητὰ ταῦτα νομισματικὰ μουσεῖα φαίνονται τόσο ἀσφαλῆ, ἐνῶ εἰς ἄλλας χώρας, καίπερ προφυλασσόμενα ὑπὸ σιδηροφράκτου θύρας μὲ βαρέα κλεῖθρα καὶ παχείας κιγκλίδας, ὑπόκεινται οὐχ ἥττον εἰς εὐκόλους ἐπιδρομὰς καὶ συλήσεις.

Ἄλλ' ἰδοὺ τὸ καφενεῖον ἐπληρώθη ἤδη θαμνῶνων· τὰ τραπέζια κατελήφθησαν πάντα. Ἰθαγενεῖς φέροντες τὸν ποδήρη μαῦρον χιτῶνα καὶ κιδάρεις λευκὰς ἢ πρασίνας περὶ τὴν κεφαλὴν, κτηματῖαι εὐποροὶ ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ, καταναλίσκοντες ἐλευθερίως τὰς προσόδους, ὥς παρέχει αὐτοῖς ἡ ἀνεξάντλητος τῆς Αἰγύπτου ἄρουρα, ἕτεροι ἐκπολιτισθέντες ἤδη καὶ φέροντες μόνον τὸ φέσιον μετὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἐνδυμασίας, Σῦροι πολυμήχανοι, οἵτινες τὰ πάντα εὐφυῶς καὶ δραστηρίως μετερχόμενοι καὶ χρηματίζοντες ἀποτελοῦσι τὸν παράσιτον τῆς χώρας πληθυσμόν, μερικοὶ Εὐρωπαῖοι ἐμπορευόμενοι ἢ ἐγκατεστημένοι ὥς ἐπιστήμονες ἢ ἀνήκοντες εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, ἀπαρτίζουσι τὸ συμμιγὲς ἀκροατήριον. Οἱ ἰθαγεῖς κάθηνται σοβαροί, διαλεγόμενοι χαμηλῇ τῇ φωνῇ κατὰ ὁμίλους, ροφῶντες τὸ σίγαρόν των, καὶ πίνοντες τὸν καφὲν ἢ τὸ σιρόπιον ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἐκκοκίζοντες τὸ κομπολόγιόν των. Δὲν λείπουν δὲ καὶ τὰ θύματα, ὅπως καλοῦνται εὐφυῶς παρ' ἡμῖν οἱ ἐνθουσιώδεις ζηλωταὶ τῶν τοιούτων ἀπολαύσεων, ὅσοι τρωθέντες ἀπὸ τὰ θέλγητρα τῶν γυναικῶν τῆς σκηνῆς, δαπανῶσιν ἀσώτως χάριν αὐτῶν τὰ χρήματά των πρὸς ἐπίδειξιν καὶ ἱκανοποίησιν τῆς ματαιοδοξίας των. Μοῦ δεικνύουσιν εἰς τὸ παρακείμενον τραπέζιον Ἀραβὰ βιομήχανον, βεβλαμμένον ἔχοντα τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν καὶ κατὰ στικτον τὸ πρόσωπον ἐκ τῆς εὐφλογίας, οὗτινος τὸ ἐπὶ τῶν χονδρῶν χειλέων κτηνῶδες μειδίαμα καὶ ἡ τρυφηλῆς χαυνότητος ἑκφρασις προδίδουσι τὴν μέθην, εἰς ἣν καθ' ἐσπέραν ἀρέσκειται νὰ παραδίδηται παρὰ τ' αὐστηρὰ τῆς θρησκείας του παραγγέλματα, σπαταλῶν ἀφειδῶς εἰς τοιαύτας ἡδονὰς τὴν καταλειφθεῖσαν αὐτῷ σημαντικὴν περιουσίαν. Ἰδοὺ εἰς βέης μεσῆλιξ, προγάστρω, τοῦ ὁποῖου ἡ εἴσοδος προκαλεῖ τὸν ψίθυρον τοῦ ἀκροατηρίου. Βαδίζει μεγαλοπρεπῶς συνοδευόμενος ὑπὸ ἐπιτελείου ρίλων καὶ πελατῶν, καταλαμβάνει θέσιν ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ καὶ ἡ πρώτη του πράξις εἶνε νὰ προσφέρῃ ἀναψυκτικὰ εἰς τὰς ἐπὶ τῆς

σκηνης ὀρχηστρίδας. Ὅπως αἱ ἀπανταχοῦ συνάδελφοί των καὶ αἱ αἰγύπτια γυναῖκες τῆς σκηνης δέικνυνται λίαν εὐαίσθητοι πρὸς τὰς τοιαύτας τῶν θαυμαστῶν των περιποιήσεις. Ὅσα περισσότερα κέρασματα προσφέρωσι πρὸς αὐτάς, τόσον περισσότερον δικαιοῦνται νὰ ἐπαίρωνται καὶ τόσα περισσότερα δικαιώματα ἀποκτῶσιν ἐπὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἀκροατηρίου καὶ προπάντων τοῦ καταστηματαρχοῦ, ὅστις εἶνε καὶ ὁ θεατρῶνης. Τὰ ποτὰ κομίζονται ἐπὶ τῆς σκηνης ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦ καὶ ἀπάγονται σχεδὸν ἀμέσως, εὐθὺς ὡς τὰ ἐγγίστη μόλις διὰ τῶν χειλέων ἢ πρὸς ἣν προσφέρονται. Εἰς τὰς φιλοδωρίας ταύτας διαδραματίζει μέρος ἑξοχον ὁ ζῦθος, ὅστις τιτλοφορεῖται μὲν ὡς προϊόν θῆθεν τοῦ περιφήμου ἐργαστασίου Δρέερ, ἀλλ' εἶνε πράγματι ὑγρὸν μαυροκίτρινον, κατασκευῆς ἴσως ἐγγωρίου καὶ ἀνούσιον μέχρις ἀηθίας. Προσφορά φιάλης ζύθου, τιμωμένης ἐκεῖ ἀντὶ ἡμίσεος ταλλήρου, θεωρεῖται ὡς τὸ ἔπακρον τῆς ἐλευθεριότητος. Καὶ αἱ φιάλαι κομίζονται καὶ ἀνοίγονται καὶ ἀπάγονται, καὶ πάλιν σφραγίζονται διὰ νὰ προσφερθῶσι μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἰδίαν ἢ εἰς ἄλλην ἐκ τῶν θεοτήτων τῆς σκηνης. Ποῦ κατασταλάζει ἐπὶ τέλους τὸ κόμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὑποθέτω ὅτι ἀποτροπιάζεται καὶ αὐτὸς ὁ τόσον συγκταβατικὸς τῶν ἰθαγενῶν φάρυξ, ἀγνοῶ. Τὰ τάλληρα ὅμως τῶν γενναισδῶρων εἶνε βέβαιον ὅτι κατασταλάζουσιν εἰς χεῖρας τοῦ θεατρῶνου, ὅστις ἐξ αὐτῶν κυρίως προσδοκᾷ νὰ καλύψῃ τὰς δαπάνας.

Ἡ παράστασις τέλος μετὰ μακρὰν προσδοκίαν ἄρχεται. Ἡγέρθη ἡδὲ μία τῶν χορευτριῶν, ἡ νεωτέρα καὶ ἐπομένως ἡ ὀλιγώτερον ἔμπειρος καὶ ἡσκημένη. Ἀπέβαλε τὸ λεπτὸν ἐπανωφόριον καὶ ἔμεινε μὲ τὴν ἐνδυμασίαν τὴν ὀρχηστικὴν, χρώματος κυανοῦ ἀνοικτοῦ, μετὰ χρυσῶν κροσσίων, κομφὴν τὸ σχῆμα καὶ ἐπιχαρίτως ἁρμοζομένην εἰς τὸ λιγυρὸν τῆς σῶμα. Σημειωτέον ὅτι καὶ τοῦτο εἶνε νεωτερισμός, εἰσαχθεὶς ἀφ' οὗτου αἱ αἰγύπτια χορεύτριαι μετέβησαν εἰς Παρισίους κατὰ τὴν τελευταίαν μεγάλην Ἐκθεσιν πρὸς ἐπίδειξιν τῆς τέχνης των, ὅτε οἱ Γάλλοι κατεθέλχθησαν ἐκ τοῦ ἀήθους θαύματος τῆς καλουμένης παρ' αὐτῶν *danse de ventre*. Αἱ ἀφρικαναὶ χορεύτριαι ἐζήλευσαν τότε τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀμφίεσιν καὶ ἀπεδέχθησαν αὐτήν, καὶ ἀπέβηλον τὴν ἐγγώριον, ἥτις ἦτο ἴσως γραφικωτέρα. Φεῦ! ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς καὶ τὰ ἥθη τοῦ εἰσήλασαν ἀκράτητα εἰς τὴν χώραν τῶν Φαραῶ καὶ ἂν πρὸ ἐνὸς περίπου αἰῶνος εἰς τὴν εἰσβολὴν τοῦ Βοναπάρτου ἀντεπαρατάσσοντο αἱ φοβεραὶ ἱλαὶ τῶν Μамелούκων, σήμερον τίποτε δὲν ἀνθίσταται εἰς τὴν ραγδαίαν ἐπιδρομὴν του. Ἡ τυραννικὴ τοῦ ὁμοιομορφία ἐπιβάλλεται πανταχοῦ, καταργοῦσα βαθμηδὸν ὅ,τι ἀπετέλει τὸν ἰδιόζοντα τύπον τῆς χώρας. Οἱ κροκόδειλοι ἐξωρίσθησαν

πέραν τῶν καταρρακτῶν τοῦ Νείλου καὶ τὰ παλαιὰ ἤθη ὁμοῦ μὲ τὴν περίεργον σκηνογραφίαν των ἐξωθοῦνται ἤδη εἰς τὰ σκότη τοῦ παρελθόντος, ὁπόθεν μετὰ κόπου καὶ σήμερον ἀκόμη ἀρχίζει νὰ τὰ ἐκθάπτῃ ἡ χεὶρ τοῦ καλλιτέχνη ἢ τοῦ ἀρχαιολόγου.

Οἱ ἤχοι τοῦ αὐλοῦ καὶ τοῦ τυμπάνου γίνονται ὀξύτεροι καὶ γοργότεροι. Ἡ νεᾶνις προχωρεῖ μὲ μικρὰ βήματα, θέτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς ὀσφύος καὶ ἀρχίζει τὰς κινήσεις. Σείει κατ' ἀρχὰς τὸ σῶμά της ἐλαφρῶς, οἶονεὶ ἀκκιζομένη ὡς σεισμοπυγίς· ἔπειτα ἡ κίνησις γίνεται ἐντονωτέρα καὶ καταντᾷ τέλος σπασμωδική. Αἱ χεῖρες συμπλέκονται εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ στήθους ἀπόστασιν, ἡ κεφαλὴ καὶ οἱ πόδες μένουσιν ἀκίνητοι, ὁ δὲ λοιπὸς κορμὸς τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ τραχήλου μέχρι τῶν λαγόνων, πάλλει, τάρσασσεται, σκιρτᾷ· κάμπτεται τὸ σῶμα, ἐλίσσεται ἡρέμα, ὡς νὰ συνέκειτο ἀπὸ σπείρας ὄψεως, ταλαντεύεται ὅτε μὲν ρυθμικῶς, ὅτε δὲ βιαίως, συγχλυνεῖται. Ἡ γαστήρ ἰδίως ἀποκτᾷ παράδοξον καὶ ἀπίστευτον εὐκίνησίαν· ὡς νὰ ἦτο μέλος τοῦ σώματος ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων καὶ ἡσκημένων εἰς συχνὴν κίνησιν, ὑπέκει μετὰ θαυμαστῆς πειθηνιότητος εἰς τὴν θέλησιν τῆς χορευτρίας καὶ ἐκτελεῖ μετ' ἀπιστεύτου εὐχερείας κινήσεις, αἵτινες θὰ ἐφαίνοντο δι' αὐτὴν ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῆς κατασκευῆς της ἀδύνατοι· στρέφεται δεξιᾷ, στρέφεται ἀριστερά, προβάλλει πρὸς τὰ ἔμπρός, ἀποσύρεται, ὑπανεγείρεται ἢ καταπίπτει κανονικῶς, ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται μετὰ κλονισμοῦ ραγδαίως. Ὁ περίφημος μῦθος, δι' οὗ ὁ συνετὸς Μενήνιος Ἀγρίππας ἔπεισε τοὺς στασιάσαντας ἐν Ρώμῃ πληθεύς, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην παρουσιάζει τοὺς ὄρους ἐντελῶς ἀνεστραμμένους· παρὰ ταῖς χορευτρίαις τῆς Αἰγύπτου δὲν ἐργάζονται τ' ἄλλα μέλη διὰ νὰ θρέψωσι τὴν ἀκίνητοῦσαν κοιλίαν, ἀλλὰ τοῦναντίον αὐτῇ δρᾷ, τῶν λοιπῶν μελῶν ἀκίνητοῦντων. Ἡ νεᾶνις ἐκτελεῖ ἔπειτα βηματισμοὺς τινὰς ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἀρμόζει εἰς τοὺς δακτύλους τὰ κρόταλα καὶ προχωρεῖ κρούουσα αὐτά, σείουσα τὸ σῶμα, ὅτε μὲν παρουσιάζουσα τὰ πλευρά, ὅτε δὲ στρέφουσα τὰ νῶτα πρὸς τοὺς θεατάς, καὶ κινουσα τὸ ὀπίσθιον τοῦ σώματος μέρος ἀπὸ τῶν νεφρῶν καὶ κάτω μετ' ἴσης εὐχερείας καὶ ἐπιδεξιότητος. Αἱ στάσεις τὰς ὁποίας λαμβάνει τὸ σῶμά της εἶνε ἄλλοτε μὲν χαρίεσαι, ἄλλοτε ἡδυπαθεῖς καὶ χαῦνοι, ἄλλοτε ἄσεμνοι καὶ πολλάκις χονδροειδῶς κωμικαί. Σταματᾷ ἀκολουθῶς καὶ στρέφεται κατὰ μέτωπον καὶ ἀρχίζει πάλιν τὴν κίνησιν τοῦ κορμοῦ. Τὸ σῶμά της ἀσπαίρει, τὸ στήθος της κολποῦται καὶ ἐξογκοῦται ἀναπαλλόμενον. Οἱ μῦς συσπῶνται καὶ χαλαροῦνται καταφανῶς· θρόμβοι ἰδρώτος πίπτουσι στάγδην ἀπὸ τοῦ προσώπου της καὶ ἡ ἀναπνοὴ της φαίνεται κοπιώδης. Αἱ κινήσεις της

δὲν εἶνε πάντοτε ρυθμικαί. Ἐνίοτε εἶνε ἄτακτοι καὶ ἀνώμαλοι καὶ αἰφνίδιοι, ἄλλοτε χαλαραὶ μέχρις ἐξαντλήσεως, ἄλλοτε γοργαὶ καὶ ἐσπευσμέναι μέχρι φρενίτιδος. Κάποτε ἀνατείνουσα τὰς χεῖρας συνοδεύει τὰς κινήσεις διὰ τοῦ ξηροῦ ἤχου τῶν κρατᾶλων, διαρκῶς δὲ ἄνευ μέτρου, ἄνευ ρυθμοῦ σχεδὸν ἀντηχεῖ μονότονος καὶ ὀξεῖα ἢ συμφωνία τῶν μουσικῶν ὀργάνων· ὅταν δὲ ἐπιστῇ ἡ θερμότερα στιγμή τῆς ὀρχήσεως καὶ αἱ κινήσεις τῆς ὀρχηστρίδος καταστῶσι ταχύτεραι καὶ βιαιότεραι, ἡ ὀρχήστρα ἠλεκτρίζεται καὶ ἐνθουσιᾷ, καὶ ὁ αὐλὸς ἐκπέμπει ἤχους διατόρους μέχρι σπαραγμοῦ καὶ ἡ σαμβύκη κρούεται ἰσχυρότερον καὶ τοῦ τυμπάνου ὁ κρότος καθίσταται ἐντονώτερος, ἐνῶ οἱ ὀκλαζόντες μουσικοὶ σείουσι τὰς κεφαλὰς καὶ κινοῦσι τὸ σῶμα. Ἔστιν ὅτε εἰς αὐτῶν τονίζει ἄσμά τι, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν χορῷ οἱ σύντροφοί του καὶ αἱ ἐπὶ τῆς σκηνῆς γυναῖκες. Τοῦ ἄσματος μετέχει ἐνίοτε καὶ ἡ χορεύτρια, ὅταν εἶνε καλλιφώνος, παύουσα τότε ἐντελῶς ἢ μετριάζουσα τὰς κινήσεις. Εἶνε δὲ συνήθως τὰ ἄσματα ταῦτα ἐρωτικά, πολλάκις ὁμῶς ἐκτρέπονται εἰς ἀπροκάλυπτον βωμολοχίαν, καὶ τὴν ἄσεμνον αὐτῶν ἔννοιαν ἐξαίρει ἡ χορεύτρια διὰ καταλλήλου κινήσεως. Τὸ ἀκροατήριον τέρπεται ἐκ τῆς μουσικῆς καὶ μιμικῆς ταύτης παρενθέσεως καὶ ἐκάστη στροφή γίνεται δεκτὴ μετὰ παρατεταμένου ἀλαλαγμοῦ ἐπευφημίας.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὀρχήσεως τὸ ἀκροατήριον σιγᾷ παρακολουθοῦν μετὰ προφανοῦς τρυφῆς τὰς κινήσεις, καὶ τοσοῦτο μᾶλλον ἐντρυφῶν, ὅσον μᾶλλον εἶνε αὗται ἀκόλαστοι, καὶ τὴν σιγὴν διακόπτει μόνον ἐκάστοτε ὁ ἰθαγενῆς ὑπηρέτης, ὅστις, ἐνῶ περιέρχεται ἐκτελῶν τὰς παραγγελίας τῶν θαμῶνων, ἐκφέρει ἐκάστοτε ἐπιφωνήματα ἐπαίνου ἢ παροτρύνσεως, μετὰ θαυμαστικῶν ἢ ἐγκωμιαστικῶν φράσεως πρὸς τὴν ὀρχουμένην, παρενείρων ἐνίοτε παραδόξως καὶ τὴν γαλλικὴν λέξιν *Silence!* καὶ τὸ κέλευσμα τοῦτο ἀντηχοῦν ἐν τῷ μέσῳ βαθείας σιγῆς προξενεῖ ἁστεῖαν ἐντύπωσιν.

Ἡ ὀρχησις διαρκοῦσα συνήθως ἀπὸ εἴκοσι λεπτῶν μέχρις ἡμισείας ὥρας, παύει τέλος. Ἡ ὀρχηστρίς κατέρχεται ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ περιφέρει τὸν δίσκον, ἐνῶ δὲ συνάζει τὰ γρόσια, ἀκούει φιλαρέσκως μειδιῶσα τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς φιλοφρονήσεις καὶ τὰς ἐρωτικὰς ἐξομολογήσεις τῶν θαυμαστῶν τῆς. Οἱ ζωηρότεροι ἐξ αὐτῶν τὴν προσκαλοῦσιν ἵνα παρακαθίσῃ εἰς τὸ τραπέζιον των καὶ προσφέρουσιν αὐτῇ κεράσματα, τὴν πρόσκλησιν δὲ ταύτην οὐδέποτε ἀποκρούουσιν αἱ χορεύτριαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὁ ἀπαίσιος ζῦθος τοῦ ἡμίσεος ταλλήρου ἐπιτελεῖ συχνάκις τὴν ἐμφάνισίν του ἐπὶ τῶν τραπεζῶν. Ὁ φιλικὸς ὄμιλος εἰς ὃν

ἀνῆκον προσεκάλεσε τὴν περιφερομένην χορεύτριαν νὰ καθίσῃ πλησίον ἡμῶν καὶ ἐκ τούτου ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὴν ἐξετάσω προσεκτικώτερον ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Τὸ πρόσωπόν της εἶνε ὠρειδές, σιτόχρουν, τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μορφῆς κανονικά, οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι καὶ ἐκφραστικοί, ὡς τῶν πλείστων αἰγυπτίων γυναικῶν καὶ οἱ ὀδόντες μαργαριτώδεις. Ἰδιαίτον ἐν τῇ μορφῇ της εἶνε στίγμα κυανοπράσινον μεταξὺ τοῦ κάτω χείλους καὶ τοῦ πώγωνος, τὸ ὁποῖον μακρόθεν ἐφαίνατο ὡς φακός, ἐκ τῶν συνήθων τοῦ προσώπου, καὶ τὸ ὁποῖον μετ' ἐκπλήξεως παρατήρησα ἐγγύθεν ὅτι ἦτο ἐκ τῶν κεντωμένων καὶ παρ' ἡμῖν εἰς τὸν βραχίονα καὶ τὸ μετακάρπιον πρὸς ἐπίδειξιν παλληκαρισμοῦ παρὰ τινῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ. Τὸ στίγμα τοῦτο παραλλάσσει κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα φέρουσι πολλάι γυναικες αἰγύπτιαί τῆς κατωτάτης τάξεως καὶ ἰδίως αἱ χωρικά ἐπὶ τοῦ πώγωνος, τὸ περιεργότερον δὲ εἶνε ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη εἶνε παμπάλαιος, ἀφοῦ παρατηρεῖται εἰς ἀρχαιότητα αἰγυπτιακὰς ἀπεικονίσεις γυναικῶν. Χάρις εἰς τὰ ὀλίγα ἰταλικά, τὰ ὁποῖα ἡ νεάνις ὁμιλεῖ, μαθούσα αὐτὰ ἐν Καίρῳ, ὅπου διέμεινεν ἐπὶ τινα χρόνον εἰς οἶκους εὐρωπαϊκοὺς βεβαίως οὐχὶ λίαν εὐαγεῖς, μανθάνω παρ' αὐτῆς ὅτι καλεῖται Μπατία, ὅτι ἐδιδάχθη τὸν χορὸν ἐν Καίρῳ, ὅπου ὑπάρχουσιν εἰδικὰ χοροδιδασκαλεῖα ἰθαγενῶν, ἔνθα ἐκγυμνάζονται πολλάι τοῦ λαοῦ νεάνιδες, ἀγωγῆς καὶ ἠθικῆς, ἐννοεῖται, παρημελημένης, ἐξ ὧν ἐρίθουσιν αἱ διάφοροι τῆς Αἰγύπτου πόλεις, καὶ ὅτι ὁ μισθὸς τῆς ἀνέρχεται εἰς τριάκοντα ναπολεόνια κατὰ μῆνα. Τὸ ποσὸν μοι φαίνεται ὑπερβολικόν, ἀλλ' οἱ φίλοι μου μὲ διαβεβαιοῦσιν ὅτι τῶ ὄντι αἱ χορεύτριαι αὐταὶ μισθοδοτοῦνται ἀδρότατα, αἱ μᾶλλον δὲ ἔμπειροι καὶ πεφημισμέναι, αἱ Ταλιόνι, ὡς νὰ ἐλέγομεν, λαμβάνουσιν ὡς ἀμειβὴν καὶ μέχρι πεντήκοντα λιρῶν κατὰ μῆνα. Ἡ Τερψιχόρη εἶνε ἀριστοκρατικῆ θεότης καὶ ἀπαιτεῖ ν' ἀμείβωνται πλουσιπαρόχως αἱ ἀπανταχοῦ διαπρέπουσαι ἱερεαὶ τῆς καὶ διὰ τούτο οἱ πόδες—κάποτε δὲ καὶ ἡ κοιλία—κερδίζουσι πολλάκις ὅ,τι δὲν ὠνειροπόλησάν ποτε νὰ κερδήσωσι πολλάκι προνομιοῦχοι καὶ γόνιμοι κεφαλαί.

Κατὰ τὸ διάλειμμα, πωληταὶ πιστακίων, λεπτοκαρύων, ἀμυγδαλῶν, περιέρχονται ἐντὸς τῆς αἰθούσης καὶ οἱ θεαταὶ ἀγοράζουσι καὶ αἱ σιαγόνες τίθενται εἰς διαρκῆ κίνησιν. "Ὅσῃν περισσοτέραν τροφήν ἀποθηκεύσουσιν εἰς τὸν στόμαχόν των, τόσον ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὸς θὰ εἶνε οὗτος κατὰ τὴν ἀνιστάν νηστείαν τῆς ἐπαύριον. "Ἀλλ' ἤδη ἡ κοπάσασα πρὸς ἀναφυχὴν ὀρχήστρα ἐπαναλαμβάνει τὴν θορυβώδη συναυλίαν καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐμφανίζεται ἡ δευτέρα χορεύτρια. Λέγεται αὕτη Ζακία, φέρει ἀμφίεσιν ἐπίσης κομψήν, χρώματος κιτρίνου, εἶνε

μεγαλειτέρα τὴν ἡλικίαν καὶ μικροτέρα ὅπως οὖν τὸ ἀνάστημα τῆς πρώτης, χωρὶς δὲ νὰ εἶνε εὐειδής, ἔχει ἐν τούτοις, μακρόθεν τοῦλάχιστον, φυσιογνωμίαν ἐλκυστικὴν καὶ νοήμονα. Εὐθύς ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτῆς κινήσεων καταφαίνεται ἡ περὶ τὴν τέχνην ὑπεροχὴ τῆς· εἶνε μᾶλλον ταχεῖαι, μᾶλλον φυσικαὶ καὶ ἀβίαστοι αἱ κινήσεις τῆς καὶ ἡ στάσις τῆς ἐν γένει ἐπὶ τῆς σκηνῆς προδίδει τὴν ἀσκησιν καὶ τὴν ἔξιν. Ἡ θεὰ τοῦ ἀκροατηρίου οὐδαμῶς πτοεῖ τὴν Ζακίαν· τί εἶνε τὸ κοινὸν ἐπαρχιακῆς πόλεως τῆς Αἰγύπτου δι' αὐτήν, ἥτις καυχᾶται ὅτι ἐπέδειξε τὴν τέχνην τῆς ἐν Σικάγῳ, πρὸ τῶν κατοίκων τοῦ νέου κόσμου καὶ τῶν συνηγμένων ἐκεῖ ἐπισκεπτῶν ἀπὸ τῶν πέντε ἡπείρων; Διότι πέρυσιν ὅτε ἐγένετο ἡ πολυθρύλητος ἐκθέσις ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, κερδοσκοπὸς τις εὐφυῆς ἐσκέφθη νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ καὶ ὀρχηστρίδας αἰγυπτίας, θέαμα πρωτοφανὲς βεβαίως διὰ τοὺς Ἀμερικανούς, μεταξύ δὲ τοῦ συγκροτηθέντος θιάσου κατελέγετο καὶ ἡ Ζακία. Ἀγνοῶ ἂν οἱ κτηνέμποροι τοῦ Ἰλλινοῦ καὶ οἱ λοιποὶ Γιάγκη ὑφ' ἀνθήσαν πάλυ ἐκ τῶν κορδακισμῶν τῶν μελαψῶν κορῶν τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἂν προσέξῃ τις εἰς τὸν φόρτον τῶν χρυσῶν νομισμάτων, δι' ὧν κοσμεῖται ἡ κόμη τῆς Ζακίας καὶ εἰς τὰ πολύτιμα αὐτῆς δακτυλίδια καὶ ψέλλια, εὐχερῶς συμπεραίνει ὅτι δὲν θὰ ἔμεινεν αὕτη δυσηρεστημένη ἀπὸ τὸν ὑπερωκεάνειον πλοῦν τῆς.

Μετὰ νέον διάλειμμα, μετὰ νέαν περιφορὰν τοῦ δίσκου, μετὰ νέαν ἀνάπαυλαν καὶ τῶν ὀρχηστρίδων καὶ τῶν μουσικῶν καὶ τῶν θεατῶν, μετὰ τὴν κατανάλωσιν πολλῶν ἀκόμη κερασμάτων ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἔρχεται ἡ σειρά τῆς Ναφούσας. Εἶνε ἡ μᾶλλον ἡλικιωμένη, ὑπερτριακοντοῦτις ἔσως, ἔχουσα τύπον φυσιογνωμίας ὁμοιάζοντα πρὸς τὸν τῶν Ἀρμενίων γυναικῶν, ὀφθαλμοὺς μέλανας, ὀφρὺς ἐπίσης μελαίνας, παχείας, τοξοειδεῖς, μὲ πρόσωπον εὐχρουν, μὲ κόλπον πλούσιον. Εἶνε ἡ ἀνεγνωρισμένη πρώτη χορεύτρια, χαίρουσα φήμην πολλὴν διὰ τὴν τέχνην τῆς καὶ διὰ τοῦτο ἔμεινε τελευταία, διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἱκανότητά τῆς, διὰ νὰ συγκρατήσῃ ἡ προσδοκία ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον χρόνον τοὺς θεατάς. Καὶ τῷ ὄντι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν παρέμειναν χάριν αὐτῆς καὶ μόνης, ἡ δὲ ἐμφάνισις τῆς προκαλεῖ τὸν ψίθυρον τῆς ὁμηγύρεως. Ἡ Ναφούσα δὲν διαψεύδει τὴν φήμην τῆς, ἡ χάρις δὲ καὶ ἡ ἐλευθερία μεθ' ἧς ἐκτελεῖ τὰς δυσκολωτάτας ἐκείνας κινήσεις, καρμύουσα ἐνίοτε τοὺς ὀφθαλμούς, ἡ ἀκαμψία τῆς, ἡ προκλητικὴ μέχρι λαγνείας στάσις τὴν ὁποῖαν λαμβάνει, ἡ ἀκίνησις τοῦ λοιποῦ σώματος, ἐνῶ ὁ κορμὸς σείεται, περιστρέφεται, σφαδάζει, ἀποσπῶσι συχνὰ τὰ ἐπιφωνήματα καὶ τὴν βοήν τῆς ἐπιδοκιμασίας τῶν θεατῶν. Καὶ ὁ ξένος ὁ πρώτην φορὰν παριστάμενος εἰς τὸ θέαμα τοῦτο,

ὁ βλέπων τὴν σάρκα ἀνατινασσομένην ἄνευ ἐμφανοῦς προσπαθείας, ὥσεί
 ὑπὸ ἀσράτων ἐλατηρίων καὶ ἀνυψουμένην ἢ ταπεινουμένην κατὰ βού-
 λησιν γοργῶς καὶ ρυθμικῶς, ἀπορεῖ καὶ ἐκπλήσσεται ἀναλογιζόμενος
 ὅποιοι κόποι καὶ ὅποση ἀσκήσις ἐχρειάσθησαν ἕως νῦν ὑποκύψωσιν οἱ
 ἀδρανεῖς συνήθως μυῶνες τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος
 εἰς τοιαύτην κοπιώδη ἐργασίαν. Καὶ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐκείνῃ τῇ βα-
 ρείᾳ καὶ σχεδὸν ὁμιχλώδει ἐκ τοῦ πολλοῦ καπνοῦ τῶν σιγάρων, ὑπὸ
 τὴν ἐπήρειαν τῆς ἐλαφρᾶς ζάλης, τῆς παραγομένης ἐκ τῆς ἀφθόγου πό-
 σεως πνευματωδῶν ποτῶν, σχεδὸν ἐπιβεβλημένης ὡς ἐκ τῆς παρατά-
 σεως τοῦ θεάματος, ὁ νοῦς ἀνατρέχει ἀκουσίως εἰς τὰς διηγήσεις τῶν
 ἀραδικῶν μύθων, τὰς καταθελξάσας τὴν παιδικὴν πάντων ἡλικίαν,
 καὶ φαντάζεται τὴν αὐλὴν τῶν Καλιφῶν τῆς Βαγδάτης καὶ τὰ μυ-
 θικὰ πλούτη αὐτῆς καὶ τὰ ὀρχηστικὰ θεάματα, δι' ὧν ἀπεδίωκον τὴν
 ἀνίαν οἱ τρυφηλοὶ ἐκεῖνοι μονάρχαι. Καὶ ἀπὸ τὸν δαίδαλον τῶν μυ-
 θολογικῶν εἰκόνων ἡ σκέψις ἐπανίπταται λεληθότως εἰς τὰ ἐδάφη τῆς
 ἱστορικῆς ἐποχῆς καὶ ἐνθυμεῖται τοὺς Λαγίδας καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ
 βασίλειά των καὶ τὴν φιλήδονον ἐκείνην μάγισσαν, τὴν ἐστεμμένην
 ἑταίραν Κλεοπάτραν, ἥτις πρὸς πείσμα τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ, οὐ τὸ
 κατ' αὐτῆς μῖσος ἀπεκρυσταλλώθη εἰς τοὺς στίχους τοῦ Ὀρατίου, διὰ
 παρομοίων βεβαίως ἐξεγερτικῶν θεαμάτων ὑπέτρεψε τὸ πάθος τοῦ
 παρ' αὐτῆς τιθασσευθέντος τραχέος πολεμιστοῦ. Ἐπειτα ἔρχονται αἱ
 ἀνχμνήσεις τῆς Γραφῆς καὶ ἀναπαρίσταται εἰς τὸ πνεῦμα ἡ εἰκὼν τῆς
 ἐορτῆς τοῦ Ἡρώδου, ἐκεῖ κάτω εἰς τὴν καυματηρὰν Γαλιλαίαν. Ἐξημ-
 μένος ὁ τετράρχης ἐκ τοῦ πότου, τρεῦτον ἐνεθουσιάσθη ἐκ τῆς ὀρχή-
 σεως τῆς θυγατρὸς τῆς Ἡρωδιάδος, ὥστε ἀναφωνεῖ : « Αἴτησάν με
 » ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι καὶ ὧμοσεν αὐτῇ : « Ὅ, τι ὃ ἐὰν με αἰ-
 » τήσῃς, δώσω σοι ἕως ἡμίσεος τῆς βασιλείας μου ». Καὶ ἡ νεᾶνις
 τότε τῇ συμβουλῇ τῆς πονηρᾶς μητρὸς τῆς αἰτεῖται τὴν κεφαλὴν τοῦ
 Ἰωάννου, καὶ ὁ βασιλεὺς « ἀποστείλας σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν ἐνε-
 » χθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ
 » φυλακῇ, καὶ ἤνεγκε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν
 » τῷ κορασίῳ· καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς » τρό-
 παιον εἰδεχθῆς τῆς νίκης τῶσων χαρίτων καὶ τῶσων θελγῆτρων ! . .

Αἱ ὥραι ἐν τοσοῦτῳ παρέρχονται καὶ τὸ θέαμα διαρκεῖ ἄκομμη. Αἱ
 γνάθοι τῶν αὐλητῶν ἐξογκοῦνται μέχρι διαρρήξεως· αἱ χορεύτριαι
 διαδέχονται ἐκ περιτροπῆς ἀλλήλας καὶ ἐκ διαλειμμάτων τὸ ὄμμα
 ἀντηχεῖ αἰφνίδιον, ποικίλον τὴν μονοτονίαν· καὶ οἱ θεαταὶ πάντοτε
 διὰ βοῆς παρατταμένης ἐπευφημοῦσι καὶ τὰ ποτήρια μὲ τὰ κερά-

σματα ἀδιακόπως μεταφέρονται μετ' ἐπιδείξεως ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ οἱ μᾶλλον αἰσθηματῖαι χαριεντίζονται μετὰ τῶν ὀρχηστρίδων κατερχομένων ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ παρακαθημένων εἰς τοὺς ὀμίλους των, καὶ ὁ λοκούστιος ζῦθος ἐμφανίζεται συχνὰ πάροχος γαστρικῶν διαταράξεων εἰς τοὺς καταναλωτὰς καὶ εἰσοδήματος γενναίου εἰς τὸν θεατρώνην. Καὶ ὁ ὑπηρέτης ἐκεῖνος ὁ ἀλλόκοτος μὲ τὸν μαῦρον ποδῆρη χιτῶνα ἐξακολουθεῖ νὰ περιέρχεται ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἐκφωνῶν τὰ ἐγκωμιαστικὰ ἐπιφωνήματά του καὶ ἐπιβάλλων κωμικῶς τὴν σιγὴν διὰ γαλλικοῦ παραγγέλματος εἰς τὸ ἄφωνον ἀκροατήριον.

Τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν ἡραιώθη· ἀλλὰ πολλοὶ θὰ παραμείνωσιν ἀκόμῃ, μέχρι τῆς στιγμῆς ἴσως καθ' ἣν ὁ κρότος τοῦ τηλεβόλου θ' ἀναγγεῖλῃ ὅτι λήγει ἡ ὥρα τῆς εὐωχίας καὶ ἄρχεται ἡ ὥρα τῆς νηστείας. Ἡμεῖς ἀπερχόμεθα κεκμηκότες ἤδη πρὸς ὕπνον, μὲ τὸ πνεῦμα ἔμπλεον ἀπὸ παντοίας εἰκόνας καὶ ἀπὸ παντοίας σκέψεις.

Ἀλλ' ἐξ ὅλων τούτων, δι' ἡμᾶς τοὺς ξένους, τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ τὸν τόπον τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῶν φιλελευθέρων δογμάτων, μία ἐντύπωσις πρωτεύει καὶ μίᾳ σκέψις κυριαρχεῖ, πῶς ἐν χώρᾳ μὴ καταλεγομένῃ μετὰ τῶν πεπολιτισμένων, παρὰ λαῶ, ὅστις δὲν διεκδικεῖ μεγάλην ἀποστολήν, διεξάγονται τὰ τοιαῦτα θεάματα μὲ τόσῃν τάξιν καὶ μὲ τόσῃν ἡσυχίαν, ἄνευ τῆς παρουσίας ἀστυνόμων, ἀστυφυλάκων, ὑπομοιράρχων, καὶ ἄλλων παμπληθῶν φρουρῶν τῆς δημοσίας τάξεως. Εἰς ἄλλας χώρας προηγμένας εἰς τὰς πολιτικὰς θεωρίας, εἰς χώρας ἐνθα συγκροτοῦνται συλλαλητήρια καὶ ἐνθα αἱ ἐφημερίδες ἀρχίζουσιν ἀξιεπαίνως νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ ἱερά τοῦ σοσιαλισμοῦ διδάγματα, ἐν καφεναίᾳ πόλεως ἐπαρχιακῆς, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς πρωτευούσης διὰ νὰ ἤμεθα δίκαιοι, ἢ τοιαύτη διασκέδασις πολὺ ταχέως θὰ μετετρέπετο εἰς Τρωϊκὸν πόλεμον μὲ Πάριδας καὶ μὲ Μενελάους καὶ μὲ Ἑλένας καὶ μὲ Ἀχιλλεῖς καὶ Ἀγαμέμνονας καὶ Βρυσηίδας, καὶ τὰ πράγματα τῆς Ἀλλατίας θὰ μετεβάλλοντο ὀλίγον τι εἰς... σαλατίαν.

Καὶ ἰλάσθητέ μοι διὰ τὸ λογοπαίγνιον αὐτό, ὃ ἐπικεῖς ἀναγνώσται, διότι ἐγένετο χάριν τῆς κυριολεξίας.

Χαραλάμπης Ἀννινος.